

Häädemeeste valla 2020. aasta eelarve seletuskiri

I lugemiseks vallavolikogus detsembris 2019

Häädemeeste valla 2020. aasta eelarve seletuskirja koostamise aluseks on valla põhimäärus, arengukava, ühinemisleping, eelarvestrateegia ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus. Valla eelarve koostamise ja menetlemise kord on sätestatud Häädemeeste valla põhimääruses. Valla arengukava periood on 2019 - 2024. Valla eelarvestrateegia periood on 2019 - 2023. Häädemeeste valla arengukava ja eelarvestrateegia on vastu võetud Häädemeeste Vallavolikogu 24.10.2019 määrusega nr 16.

2020. aasta Häädemeeste valla eelarve eelnõu ja seletuskiri on koostatud koostöös allasutuste, struktuuriüksuste ning vallavalitsusega.

2012. aastast alates tuleb eelarvet koostades aluseks võtta kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses ja selle rakendusaktides sätestatu. Valla eelarve on eelarveaasta põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse plaan koos täiendavate nõuete, volituste ja informatsiooniga, mis on aluseks vastava aasta tegevuste finantseerimisele.

Eelarve peab olema kooskõlas valla eelarvestrateegiaga.

Kõik KOV üksused läksid tekkepõhisele eelarvestamisele üle 2019. aastast, Häädemeeste vald alustas tekkepõhise eelarvega 2017. aastal.

Eelarve koostatakse tekkepõhiselt – tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Eelarve peab olema tasakaalus, st põhitegevuse tulud ja põhitegevuse kulud peavad olema tasakaalus, neile liidetakse investeerimistegevuse eelarveosa ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma ning likviidsete varade muutus, mis kokku teeb eelarve tulemi. Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.

Valla eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril. Eelarve eelnõu, vastuvõetud eelarve, eelarve muudatused ja lisaeelarved avalikustatakse. Eelarve jõustub eelarveaasta algusest. Eelarve ja kogu seletuskiri on koostatud eurodes.

Vallavalitsus esitab hiljemalt üks kuu enne eelarveaasta algust eelarve eelnõu koos lisadega vallavolikogule. Eelarve eelnõule lisatakse vastavalt seadusele seletuskiri andmetega eelmise eelarveaasta tegelike, käesolevaks eelarveaastaks määratud ja eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tulude ja kulude kohta vastavalt nende liigendusele.

2020. aasta eelarve koostamisel on arvestatud riigi majanduse hetkeolukorda ja ametlikke majandusprognoose järgmiseks aastaks. Olulisem neist on Rahandusministeeriumi poolt koostatud suvine majandusprognoos. Valla jaoks on prognooside koostamisel olulised näitajad:

- Riigisektori, sh omavalitsuste eelarve osakaalu vähenemine SKP-st;
- Riigi, sh omavalitsuste netovõlakooormuse dünaamika prognoosid;
- Tööhõive kasvuprognoosid;
- Keskmise palga ja sellest tulenevalt tulumaksu kasvu prognoosid;
- Hinnaindeksite ja inflatsiooni näitajate dünaamika.

Rahandusministeeriumi 2019. aasta hilissuvine majandusprognoos.

Majanduse põhinäitajad (%)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SKP reaalkasv, %	4,8	3,3	2,2	2,6	2,5	2,3
Tarbijahinnaindeksi muutus, %	3,4	2,2	2,2	2,1	2,1	2,0
Keskmine palk, eurot	1310	1404	1484	1560	1638	1719
Keskmise palga reaalkasv, %	4,0	4,8	3,4	2,9	2,9	2,8
Keskmise palga nominaalkasv, %	7,6	7,2	5,7	5,1	5,0	4,9
Tööhõive kasv, %	0,9	1	0,1	0	-0,1	-0,2
Töötuse määr, %	5,4	5	5,2	5,4	5,5	5,6

* Sisemajanduse koguprodukt on residentide toodetud lisandväärtuste summa kogu rahva majanduse ulatuses.

*Tööhõive määr on hõivatute osatähtsus tööealises rahvastikus.

*Tööjõud on isikud, kes soovivad töötada ja on võimelised töötama ehk hõivatute ja töötute summa.

*Hõivatatu on isik, kes uuritava perioodil töötas ja sai selle eest tasu kas palgatöötajana, ettevõtjana või vabakutselisena, töötas pereettevõttes või oma talus otsese tasuta või ajutiselt ei töötanud, tarbijahinnaindeks on indeks, mis iseloomustab tarbekaupade ja tasuliste teenuste hindade muutust.

*Keskmine palk on tegelikult töötatud ja mittetöötatud aja eest makstav tasu, mis on jagatud täistööajale taandatud töötajate keskmise arvuga.

EELRVEOSADE JAOTUS

Vallaelarve koondtabel (2020 vs 2019)

TULU KOOD	PÕHITEGEVUSE TULUD	2020 eelarve	2019 eelarve	2020 vs 2019	2020 vs 2019 %
30	Maksutulud	4 015 625	3 752 935	262 690	7,0
3000	Füüsilise isiku tulumaks	3 792 025	3 531 335	260 690	7,4
3030	Maamaks	220 600	220 600	0	0,0
3044	Reklaamimaks	3 000	1 000	2 000	200,0
32	Kaupade ja teenuste müük	645 370	534 660	110 710	20,7
320	Riigilõivud	11 500	11 500	0	0,0
3220	Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	193 830	174 300	19 530	11,2
3221	Laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest	3 000	3 000	0	0,0
3222	Laekumised spordiasutuste majandustegevusest	2 000	3 000	-1 000	-33,3
3224	Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest	382 860	290 860	92 000	31,6
3225	Laekumised elamu- ja kommunaalmajandustegevusest	5 000	5 000	0	0,0
3229	Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest	3 500	3 500	0	0,0
3233	Üüri- ja renditulud	7 000	7 000	0	0,0
3237	Laekumised õiguste müügist	35 180	35 000	180	0,5
3238	Muu toodete ja teenuste müük	1 500	1 500	0	0,0
35	Saadud toetused	2 635 804	2 629 582	6 222	0,2
3500	Sihtotstarbelised toetused	78 209	201 058	-122 849	-61,1
3520	Mittesihtotstarbelised toetused	2 548 295	2 419 224	129 071	5,3
3521	Saadud tegevustoetused	9 300	9 300	0	0,0
38	Muud tulud	27 000	27 000	0	0,0
3825	Laekumised vee erikasutusest	27 000	27 000	0	0,0
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	7 323 799	6 944 177	379 622	5,5
KULU KOOD	PÕHITEGEVUSE KULUD				
40,41,45	Antud toetused, eraldised	456 518	386 464	70 054	18,1
50	Personalikulud	4 140 213	3 759 798	380 415	10,1
55	Muud tegevuskulud	2 281 954	2 138 181	143 773	6,7
60	Muud kulud	124 185	12 080	112 105	928,0
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	7 002 870	6 296 523	706 347	11,2
	PÕHITEGEVUSEGA SEOTUD NÕUETE JA KOHUSTUSTE MUUTUS	0	-76 596	76 596	-100,0
	PÕHITEGEVUSE TULEM	320 929	647 654	-326 725	-50,4
KOOD	INVESTEERIMISTEGEVUS				
1551	Materiaalsete varade soetamine ja renoveerimine	2 975 603	4 500 628	-1 525 025	-33,9
1501	Osaluste soetus		154 110	-154 110	-100,0
3502	Sihtotstarbelised toetused põhivara soetuseks	176 000	-1 095 696	1 271 696	-116,1
3812	Rajatiste ja hoonete müük		-105 000	105 000	-100,0
4502	Sihtotstarbelised eraldised põhivara soetuseks	773 600	408 686	364 914	89,3
655	Finantstulu	100	-30	130	-433,3

655	Intressi- ja viivisetulud	100	-30	130	-433,3
650	Intressikulu	36 200	10 200	26 000	254,9
650	Laenude intressid ja muud intressikulud	36 200	10 200	26 000	254,9
	INVESTEERIMISTEGEVUS KOKKU	-2 414 103	-3 872 898	1 458 795	-37,7
	EELARVE TULEM (põhi- ja investeerimistegevuse) +/-	-2 093 174	-3 148 648	1 055 474	-33,5
KOOD	FINANTSEERIMISTEGEVUS				
20.5.	Kohustuste võtmine (+)	2 132 003	2 613 200	-481 197	-18,4
20.6.	Kohustuste tasumine (-)	267 776	-155 532	423 308	-272,2
	FINANTSEERIMISTEGEVUS KOKKU	1 864 227	2 457 668	-593 441	-24,1
1001	LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS (+suurenemine, -vähenemine)	-228 947	-690 980	462 033	-66,9
	EELARVE KULUD (põhitegevuse kulud, investeerimistegevus)				
KOOD	TEGEVUSALA				
01	Üldised valitsussektori teenused	996 255	821 869	174 386	21,2
01111	Vallavolikogu	29 765	29 465	300	1,0
01112	Vallavalitsus	755 290	692 470	62 820	9,1
01114	Reservfond	120 000	10 980	109 020	992,9
01600	Muud üldised valitsussektori teenused (Valimised)	0	23 754	-23 754	-100,0
01700	Valitsussektori võla teenindamine	36 200	10 200	26 000	254,9
01800	Üldisloomuga ülekanded valitsussektoris	55 000	55 000	0	0,0
03	Avalik kord ja julgeolek	0	10 000	-10 000	-100,0
03100	Politsei	0	10 000	-10 000	-100,0
04	Majandus	1 110 903	1 794 191	-683 288	-38,1
04210	Maakorraldus	17 700	12 700	5 000	39,4
04510	Teede ehitus ,remont	986 603	1 511 091	-524 488	-34,7
04512	Ühistranspordi korraldamine	50 000	50 000	0	0,0
04520	Veetransport	0	22 000	-22 000	-100,0
04710	Kaubandus	1 000	5 000	-4 000	-80,0
04730	Turism	5 000	17 400	-12 400	-71,3
04740	Üldmajanduslikud arendusprojektid (territoriaalne planeerimine)	36 400	0	36 400	100,0
04900	Muu majandus	14 200	176 000	-161 800	-91,9
05	Keskkonnakaitse	209 095	170 500	38 595	22,6
05100	Jäätmeäritlus	9 700	10 500	-800	-7,6
05101	Avalike alade puhastus	199 395	160 000	39 395	24,6
06	Elamu-ja kommunaalmajandus	262 245	355 580	-93 335	-26,2
06300	Veevarustus	131 000	273 110	-142 110	-52,0
06400	Tänavavalgustus	70 000	37 000	33 000	89,2
06605	Muu elamu-ja kommunaalmajandus	61 245	45 470	15 775	34,7
07	Tervishoid	25 350	10 750	14 600	135,8
07600	Muu tervishoid	25 350	10 750	14 600	135,8
08	Vabaaeg ,kultuur ja regioon	719 100	1 131 960	-412 860	-36,5
08102	Sportitegevus	217 500	258 675	-41 175	-15,9
08107	Noorsootöö ja noortekeskused	94 955	92 766	2 189	2,4
08201	Raamatukogud	135 280	129 974	5 306	4,1
08202	Rahva-ja kultuurimajad	198 070	474 340	-276 270	-58,2
08203	Muuseum	10 955	9 045	1 910	21,1
08207	Muinsuskaitse(Pätsiplats)	1 500	107 820	-106 320	-98,6
08300	Ringhäälingu-ja kirjastamisteenused	29 340	29 340	0	0,0
08600	Muu vabaaeg, kultuur ,regioon	31 500	3 000	28 500	950,0

09	Haridus	5 233 880	4 505 393	728 487	16,2
09110	Alusharidus	1 600 763	1 367 077	233 686	17,1
09212	Põhiharidus/Põhikoolid	3 049 575	2 436 385	613 190	25,2
09213	Üldkeskhariduse otsekulud	81 205	76 226	4 979	6,5
09300	Kutseõppeasutused	500	500	0	0,0
09510	Noorte huviharidus ja huvitegevus	282 196	412 781	-130 585	-31,6
09600	Koolitransport	15 000	15 000	0	0,0
09601	Koolitoit	185 010	175 526	9 484	5,4
09800	Muu haridus	19 631	21 898	-2 267	-10,4
10	Sotsiaalne kaitse	1 633 845	2 569 904	-936 059	-36,4
10121	Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	117 120	81 668	35 452	43,4
10200	Hooldekodu	1 153 160	2 118 360	-965 200	-45,6
10201	Muu eakate sotsiaalne kaitse	87 300	78 500	8 800	11,2
10400	Asendus-ja järelhooldus	49 387	49 387	0	0,0
10402	Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	114 785	80 717	34 068	42,2
10700	Riskirühmade sotsiaalasutused	12 200	21 000	-8 800	-41,9
10701	Riiklik toimetulekutoetus	48 723	71 124	-22 401	-31,5
10702	Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse	21 600	21 500	100	0,5
10900	Muu sotsiaalne kaitse	29 570	47 648	-18 078	-37,9
	EELARVE KULUD (põhitegevuse kulud ,investeeringustegevus) KOKKU	10 190 673	11 370 147	-1 179 474	-10,4

Eelarvetabel on esitatud volikogus kinnitatavas jaotuses.

EELARVE PÕHITEGEVUSE TULUD

Hädemeeste valla 2020. aasta eelarve põhitegevuse tulude prognoositav maht on planeeritud **7 323,8** tuhat eurot. Põhitegevuse tulud moodustavad valla 2020. aasta eelarvest suure enamuse ja nende hulgas omakorda on suurima osakaaluga maksutulud, moodustades 54,8%.

Põhitegevuse tulud:

- **Maksutulud**

Maksud jagunevad riiklikeks ja kohalikeks maksudeks, kuid eelarve struktuuris eraldi vastavat liigendust ei kasutata. Riiklikud maksud on füüsilise isiku tulumaks ja maamaks ning kohalikud maksud Hädemeeste vallas – reklaamimaks. Maksude laekumist reguleerib maksukorralduse seadus.

Füüsilise isiku tulumaksu laekumise prognoos on **3 792,0** tuhat eurot.

Füüsilise isiku tulumaksu laekumist reguleerivad tulumaksuseadus ja füüsilise isiku tulumaksu kohalikele omavalitsusüksustele eraldamise kord. Tulumaksu laekumist mõjutab maksumaksjate arv, brutosissetulek ja riigi poolt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr.

Kohalikele omavalitsustele eraldatava füüsilise isiku tulumaksu osa arvestuse aluseks on viimastel aastatel olnud 11,60%-11,93% valla territooriumile vastava kalendriaasta 1. jaanuari seisuga registreeritud isikutelt laekunud üksikisiku brutotulust. 2020. aastal tõuseb määr 11,96%-ni. 2020. aastal laekub kohalikele omavalitsusele 11,96% valla maksumaksja väljateenitud brutotulust. Füüsilise isiku tulumaksu laekumine moodustab põhitegevuse tuludest 51,6%.

Tulumaksu arvatuse aluseks on prognoositav maksumaksjate arv ja keskmine brutosissetulek (eurodes) :

Näitajad	2017	2018	2019 eeldatav*	2020 eelarve*
Elanike arv aasta lõpu seisuga	4985	4941	4896	4896
Elanike arvu muutus	0	-44	-45	0
Maksumaksjate arv	2034	2180	2235	2235
Maksumaksjate arvu muutus	0	146	-2180	0
Väljamaksed füüsilistele isikutele	24 994 609	27 748 318	30 438 684	31 705 895

Sissetulek inimese kohta kuus	1024	1051	1101	1168
Sissetuleku kasv	7,1 %	1,1 %	4,5%	6,0%
Tulumaksu laekumine	2 927 605	3 379 584	3 631 335	3 792 025
Tulumaksu laekumise kasv	0	15%	7%	4%
Tulumaksu eraldamise %	11,60%	11,86%	11,93%	11,96%
Muutus eelneva aastaga	0	451 979	251 751	160 690

*prognoos/plaan

Vastavalt 2020. aasta eelarve koostamise lähtetingimustele lähtutakse 2019. aasta tasemest. 2020. aasta laekumine on planeeritud 2019. aasta laekumisest 4% suurem. Arvestades majandusprognooside konservatiivsust ja elanike arvu vähenemist, ei prognoosita ka valla 2020. aasta eelarves hüppelist tõusu. Rahandusministeeriumi esialgne prognoos (25.11.2019) on 3 686 027 eurot, mis on 54 692 eurot suurem kui 2019.aasta eeldatav laekumine.

Maamaksu laekumise mahuks on 2020. aastaks planeeritud **220,6** tuhat eurot.

See tuleneb Hädemeeste Vallavolikogu 25.oktoobri 2018. aasta määrusest nr 29., mis kehtestab maamaksumääraks 2,5% maa maksustamishinnast aastas. Põllumajanduses kasutuses oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumääraks 2,0% maa maksustamise hinnast aastas. Maamaksuvabastus 2019. aastaks on kehtestatud volikogu 25.10.2018 määrusega nr 29.

Maamaksu laekumine on olnud viimastel aastatel stabiilne ja korrapärane vastavalt maksu tähtaegadele. Maamaks moodustab eelarve põhitegevuse tulude mahust 3,0%.

Maamaksu laekumine aastate lõikes on järgmine:

aasta	laekumine (eurodes)
2017	209 454
2018	221 508
2019	223 946
2020*	220 600

*prognoos/plaan

Reklaamimaksu määrus on kehtestatud Hädemeeste Vallavolikogu 25.oktoobri 2018.a määrusega nr 28. Reklaamimaksu laekumist on planeeritud **3,0 tuhat eurot**.

Reklaamimaksu laekumine aastate lõikes:

aasta	laekumine (eurodes)
2017	1 210
2018	1 035
2019	1 000
2020*	3 000

*prognoos/plaan

- **Riigilõiv, kaupade ja teenuste müük**

Riigilõivu laekumist on planeeritud eelarvesse **11,5 tuhat eurot**.

Valla eelarvesse laekuvad riigilõivud vastavalt riigilõivuseadusele: ehitusseaduse alusel tehtavate toimingute eest.

Laekumised haridusasutuste majandustegevusest on planeeritud 2020. aastaks summas **193,8 tuhat eurot**.

Tulu koosneb valla hallatavate haridusasutuste omatuludest, teistelt omavalitsustelt saadavast tulust, kui nende lapsed käivad Hädemeeste valla haridusasutustes.

Arvlemise piirsumma eelnõu kohaselt 2020. aastal on põhikooli-ja gümnaasiumiseaduse §83 lõike 7 kohaselt 91 eurot õpilase kohta kuus.

Häädemeeste Vallavalitsuse määrusega kinnitatakse igal aastal munitsipaalkoolide ja lasteaedade **õpilaskoha tegevuskulu** arvestuslik maksumus järgmiseks aastaks, mis on aluseks arvlemisel teiste omavalitsustega. Käesolevas eelarves on kavandatud munitsipaalkoolide piirsummaks samuti 91 eurot õpilase kohta kuus, mis on kavandatud kinnitada Vabariigi Valitsuse pool.

Vanemate poolt osaliselt koolieelse lasteasutuste kulude tasumise määrad ja tasumise korra kinnitab volikogu, kehtiva määruse järgi on see 5% alampalgast (29,20 eurot), 4% alampalgast (23,36eurot) alates teisest lapsest, kui lasteaias käib kaks last.

Lapse toidukulu lasteaias katab täies ulatuses lapsevanem. Toidukulu päevamaksumuse otsustab lasteasutuse hoolekogu ja kinnitab asutuse juht.

Haridusasutuste majandustegevusest laekumiste prognoos on järgmine (eurodes):

Näitajad	2019	2020
Laekumised haridusasutuste majandustegevusest		
Häädemeeste Muusikakool	14 000	12 600
Häädemeeste Lasteaed	24 500	26 580
Kabli Lasteaed	13 475	16 380
Uulu Lasteaed	45 150	49 450
TLAK	19 200	16 820
Häädemeeste Keskkool	0	8 000
Uulu Põhikool	2 975	4 000
Haridusteenus (teised OV-d)	55 000	60 000
Kokku	174 300	193 830

Laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest on planeeritud **3,0 tuhat eurot**. Häädemeeste Huvikeskuse ja Treimani Rahvamaja tulud ruumide kasutusse andmisest ja ürituste piletitul.

Laekumised spordiasutuste majandustegevusest on planeeritud **2,0 tuhat eurot**. Peamiselt Uulu Kultuuri-ja spordikeskuse tulud ruumide kasutusse andmisest.

Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest on planeeritud **382,9 tuhat eurot**. Häädemeeste Hooldekodu omatulud teenuste osutamise ja ravimite eest summas 359,4 tuhat eurot. Hooldekodus arvestatud kaks kuud 36 ja 10 kuud 31 hooldatavaga ja kohatasu suurus jaan- veebruar 660 eurot kuus ning alates 01.märts 900 eurot kuus. Erivajadustega inimeste riikliku hoolekande projekti toetus summas 21,5 tuhat eurot (4 inimest). Avahooldusteenuse osutamine 2,0 tuhat eurot.

Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest (eurodes):

Näitajad	2019	2020
Häädemeeste Hooldekodu	267 360	359 360
Sotsiaalteenused (avahooldus)	2 000	2 000
Erivajadustega inimeste projekt (Sotsiaalkindlustusamet)	21 500	21 500
Kokku	290 860	382 860

Laekumised elamu-ja kommunaalmajanduse tegevusest summas **5,0 tuhat eurot** (Võiste ja Massiaru sotsiaalkorterid; Uulu krt.; Häädemeeste Pärnu mnt 11-5 krt.).

Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest summas **3,5 tuhat eurot** on laekumised valla sõiduautode kasutamise eest, tasud reklaami avaldamise eest valla lehes .

Üüri-ja renditulud summas **7,0 tuhat eurot** sisaldavad vallale kuuluvate mitteiluruumide üürile andmisest saadavat tulu. (Uulus ilutuba, juuksur, Häädemeestel Pärnu Haigla (kiirabi), AS Eesti Post, Abiühing Üheksavägine, TÜ Kirje, AS Telia.).

Laekumised õiguste müügist summas **35,2 tuhat eurot** kajastatakse hoonestusõiguse seadmise tasud OÜ-lt Golfer, AS-lt Tele 2 Eesti ja AS-lt Elisa Eesti.

Muu toodete ja teenuste müük summas **1,5 tuhat eurot** kajastatakse elnike liitumistasude laekumine OÜ-lt Vesoka ja AS-lt Häädemeeste VK.

Kaupade ja teenuste tulud moodustavad eelarve põhitegevuse tulude mahust 8,8%.

- **Saadud toetused ja tegevustoetused**

Sihtotstarbelised ja antud toetused tegevuskuludeks summas **87,6 tuhat eurot:**

- Töötajate õppelaenude kustutamiseks summas 0,1 tuhat eurot Rahandusministeeriumilt;
- Puuetega inimeste eluaseme kohendamine (Sotsiaalministeerium) 34,0 tuhat eurot;
- Koolipiimatoetus ja koolipuuviljatoetus 6,0 tuhat eurot PRIA -lt;
- Pärnu keskraamatukogult raamatute soetuseks 9,3 tuhat eurot;
- SA -lt KIK projektitoetus 3,0 tuhat eurot;
- Sots. projekt „Imelised aastad“ 5,5 tuhat eurot;
- Päästeameti projektitoetus elanikele tuleohutuse parandamiseks 14,4 tuhat eurot;
- Projekti "Üleujutusosalade uuring" toetus 5,6 tuhat eurot;
- Projekti "Häädemeeste valla rohevõrgustiku piiride ja tingimuste uuringu läbiviimine" toetus 9,7 tuhat eurot.

Eelarvesse on planeeritud need tulud, millede suhtes on eraldamise otsused tehtud. Hilisemad eraldised ja nende otsused lülitatakse eelarvesse nende laekumise ajalises järjekorras. Selliseid eraldisi võib tulla nii riigi eelarvest kui ka riigi sihtasutustelt ja mittetulundusühingutelt.

Tasandus-ja toetusfondi eraldised summas **2548,3 tuhat eurot** on eelarves kajastatud vastavalt eelnõu koostamise ajal teadaolevatele andmetele (Rahandusministeeriumi kodulehelt andmed 25.11.2019), eelarvestatud on üldhariduskoolide õpetajate täielik ja lasteaedade õpetajate ning haridusasutuste tugisüsteemide osaline riigipoolne rahastamine

Tasandus-ja toetusfondi jaotus ja võrdlusandmed (eurodes):

Näitajad	2017	2018	2019	2020
Tasandus-ja toetusfond	1 957 284	2 373 565	2 419 224	2 548 295
Tasandusfondi eraldised	626 093	739 709	766 091	870 370
Toetusfondi eraldised				
eraldised haridus kuludeks	939 173	1 106 927	1 176 538	1 201 330
<i>sh töajõukulud (põhikool)</i>	<i>755 626</i>	<i>884 049</i>	<i>953 090</i>	<i>981 311</i>
<i>sh töajõukulud (direktorid, õppealajuhatajad)</i>	<i>62 599</i>	<i>62 599</i>	<i>62 599</i>	<i>62 599</i>
<i>sh töajõukulud (gümnaasium)</i>	<i>36 568</i>	<i>44 664</i>	<i>46 767</i>	<i>44 298</i>
<i>riigi eraldus kokku hariduse personalikuludeks</i>	<i>854 793</i>	<i>991 312</i>	<i>1 062 456</i>	<i>1 088 208</i>
<i>sh koolitus</i>	<i>6 786</i>	<i>6 786</i>	<i>6 786</i>	<i>6 786</i>
<i>sh õppevahendid</i>	<i>22 857</i>	<i>23 370</i>	<i>23 142</i>	<i>23 142</i>
<i>sh tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks</i>	<i>0</i>	<i>13 884</i>	<i>13 104</i>	<i>12 144</i>
<i>sh vahendid koolilõuna toetuseks</i>	<i>54 737</i>	<i>71 575</i>	<i>71 050</i>	<i>71 050</i>
lasteaiaõpetajate töajõukulud	7 225	40 141	45 899	45 899
toimetulekutoetus	80 902	58 651	48 723	48 723
sotsiaaltoetuste ja teenuste osutamine	8 245	7 376	0	0
sündide ja surmade registrite	148	635	629	629

korraldamise toetus				
matusetoetus	0	15 041	12 096	12 096
asendus-ja järelhooldusteenuse toetus	0	54 213	36 126	36 126
raske-ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus	8 852	5 227	6 474	6 474
huvihariduse-ja huvitegevuse toetus	56 937	133 229	130 141	130 141
vajadusepõhine toetus	25 020	2 677	0	0
jäätmehooldusteenuse arendamise toetus	8 248	13 093	0	0
teede hoiu toetus	196 441	196 646	196 507	196 507

Hariduskulude eraldiste arvutamisel on aluseks õpilaste arv 406 .

Hariduskuludeks määratud eraldiste summast eraldatakse õpikute ja õppevahendite soetuseks 57 eurot õpilase kohta, koolilõuna toetuse arvestamise aluseks on 1,00 eurot õpilase kohta päevas, aastas 175 eurot),

Saadud toetused moodustavad eelarve põhitegevuse tulude mahust 36,0%.

• Muud tulud

Laekumised vee erikasutusest on planeeritud eelarvesse **27,0 tuhat eurot**.

Vastavalt veeseadusele korraldab vee kasutamist ja kaitset riiklikul tasandil Vabariigi Valitsus. Kohalik omavalitsus oma halduspiirkonnas annab nõusoleku vee erikasutuseks. Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundit mõjutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega. Vee ning jaotab laekunud tasu kohalike omavalitsuste eelarvete ja riigieelarve vahel. erikasutuseks peab kasutajal olema tähtajaline luba, mille annab keskkonnateenistus. Vee erikasutusõiguse tasu kogub Keskkonnaamet Keskkonnatasude seaduse alusel laekub valla eelarvesse 50% vee-erikasutuse tasust ja 50% läheb riigieelarvesse.

Muud tulud moodustavad põhitegevuse tuludest 0,4 %.

Põhitegevusega seotud nõuete ja kohustuste muutus

Põhitegevuse kulude eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta kuludega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

2020 aasta eelarves ei ole I lugemisel nõuete ja kohustuste muutust planeeritud.

EELARVE PÕHITEGEVUSE KULUD

Vastavalt KOFS-is sätestatule peavad vallaelarve põhitegevuse kulud olema jaotatud vähemalt antavateks toetusteks ja muudeks tegevuskuludeks , mis omakorda jaguneb personalikuludeks , majandamiskuludeks ja muudeks kuludeks(nt maksud, lõivud, viivised, reservfond).

Antavad toetused summas 456,5 tuhat eurot jagunevad füüsilistele isikutele antavateks toetusteks, näiteks toimetulekutoetus või stipendiumid ja juriidilistele isikutele antavateks toetusteks, näiteks tegevus- ja projektitoetused .

Häädemeeste valla 16 hallatavas asutuses, vallavalitsuses ja -volikogus on kokku 228 ametikohta. 2020. aastal on tööjõukulud kokku 4,2 miljonit eurot.

Majandamiskulud on 2020. aastaks võrreldes 2019. aasta eelarvega planeeritud 147,6 tuhat eurot suuremas mahus, kokku summas 2282,0 tuhat eurot.

Muude kulude real summas 124,2 tuhat eurot sisaldub ka reservfond, mis 2020. aastal on planeeritud 120,0 tuhat eurot

Eelarve põhitegevuse kulude maht on planeeritud **7002,9 tuhat eurot**.

KOFS järgi peab eelarves põhitegevuse kulude maht olema väiksem või äärmisel juhul võrdne põhitegevuse tulude mahuga. Häädemeeste valla eelarves on see vahe 320,9 tuhat eurot. Seda

nimetatakse eelarve põhitegevuse tulemiks. Mida suurem on eelarve põhitegevuse tulem, seda suurem on omavalitsuse finantseerimise võime.

Eelarves on põhitegevuse kulud jaotatud vastavalt valdkondade klassifikaatorile.

2017. , 2018. ja 2019. aastate põhitegevuse kulude võrdlusandmed sisaldavad täiendavalt peale eelarve kinnitamist lisandunud sihtotstarbeliste ja mittesihtotstarbeliste toetuste eraldamise otsuste alusel tehtud kulutusi. Need toetused lülitatakse nende laekumise järjekorras eelarvesse lisaelarvega või valitsuse korralduse alusel. Samuti sisaldavad võrdlusandmed vallavalitsuse korralduste alusel reservfondi eraldiste alusel tehtud kulutusi. 2020. aasta eelarve neid toetusi ja eraldisi ei sisalda.

2020. aasta eelarve koostamisel on pandud põhirõhk hooldekodu töötajate palkade tõstmiseks ja asutuste tööks oluliste ruumide korrashoiuks ja remondiks.

Tööjõukulude osas on arvestatud töötasu miinimummäära tõusuga (8,1% ehk 540-lt eurolt 584-le eurole) Üldhariduskoolide õpetajate miinimumtasu tõuseb 1315 euroni ja lasteaedade õpetajate miinimumtasu tõuseb 90%-ni üldhariduskoolide õpetajate töötasust (1184 eurot). Asutuste teiste töötajate palgafonde on suurendatud 3%.

Põhitegevuse kulude jaotus valdkondade lõikes on järgnev:

Tunnus	Tegevusvaldkond	2017 eelarve	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve
01	Üldised valitsemissektori teenused	757 747	804 286	811 669	960 055
03	Korralduste	3 850	10	0	0
04	Majandus	265 746	135 205	96 700	122 300
05	Keskonnakaitse	61 830	141 541	170 500	194 095
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	111 565	100 286	87 470	128 245
07	Tervishoid	4 586	5 080	10 750	25 350
08	Vabaaeg, kultuur ja regioon	514 236	616 835	708 954	719 100
09	Haridus	3 082 950	3 260 756	3 672 092	3 879 880
10	Sotsiaal	570 008	516 222	738 388	973 845
	KOKKU	5 372 518	5 580 221	6 296 523	7 002 870

VALDKONDADE TUTVUSTUS

01 ÜLDISED VALITSEMISSEKTORI TEENUSED

- **Volikogus** on 19 liiget, 4 alalist komisjoni. Volikogu eelarve maht on **29,8 tuhat eurot**.
- **Vallavalitsuse** teenistuses töötab 26 inimest, sh 22 ametnikuna ja 4 töölepingu alusel. Ametikohti on kokku 20,45. 2020 aasta eelarves on planeeritud juurde maa- ja keskkonnanõuniku ametikoht. Vallavalitsuse liikmeid 7. Vallavalitsuse eelarve maht on **755,3 tuhat eurot**.

Reservfond summas **120,0 tuhat eurot** on ette nähtud ootamatuteks ja erakorralisteks kuludeks, väljaminekute aluseks on vallavalitsuse korraldus.

Häädemeeste valla eelarve reservfondi suuruseks peab olema vähemalt 1% eelarve mahust.

- **Omavalitsusliitude ja MTÜ-de liikmemaks** summas **55,0 tuhat eurot** :

MTÜ Pärnumaa Omavalitsuste Liidule	46,0 tuhat eurot
MTÜ Eesti Linnade Liidule	3,0 tuhat eurot
MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu	1,0 tuhat eurot
MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu	3,0 tuhat eurot
MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus	2,0 tuhat eurot

MTÜ-le Pärnumaa Omavalitsuste Liit ülekantav liikmemaks sisaldab paljude organisatsioonide tegevuskulusid.

04 MAJANDUS

- **Muu majanduse** eelarves on ettenähtud vahendid OÜ Vesoka küte ja elekter summas **5,9 tuhat eurot**, majandusnõuniku auto kulud summas **8,0 tuhat eurot**.
  - **Maakorralduse** alla on planeeritud **17,7 tuhat eurot**: valla teede ja kinnistute mõõtmise, servituutide seadmine ja erinevate planeeringute ja uurimistöde finantseerimine:
    - * Teede toimikud
    - * Plaanimaterjali alusel tehtavad toimikud
    - * Munitsipaalteede alused maad
    - * Üldplaneeringu, detailplaneeringute, geoaluste ja projekteerimistega seotud kulud
    - * Servituudid
    - * Advokaadi ja notarikulud, riigilõivud
- Lisaks on planeeritud Oü-lt Regio tellida valla kaardid maksumusega 4,4 tuhat eurot.
- **Üldmajanduslike arendusprojektide** (territoriaalne planeerimine) kajastuvad valla üldplaneeringu koostamisega seotud projektide "Häädemeeste valla rohevõrgustiku piiride täpsustamine ja „Üleujutusala uuring“ kulud summas **19,4 tuhat eurot**. Keskkonnamõjude strateegiline hindamine I osa kulud on summas **12,0 tuhat eurot** ja üldplaneeringu konsultatsioon I osa **5,0 tuhat eurot**.
  - **Turismi eelarves** on ette nähtud summad randade hoolduseks **3,0 tuhat eurot**.
  - **Kaubanduse eelarves** on ette nähtud summad turgude korrashoiuks **1,0 tuhat eurot**.
  - **Ühistranspordi** korraldamiseks (PÜTK) on eelarves **50,0 tuhat eurot**.

05 KESKKONNAKAITSE

- **Jäätmekäitlus 9,7 tuhat eurot**.
Ettenähtud valla jäätmekäitluse korraldamiseks (ohtlike jäätmete vedu).
- **Avalike alade puhastus 184,4 tuhat eurot**.
Valla haljasalade hoolduseks 50,0 tuhat eurot , teede hoolduseks (sh lume lükkamine) 120,0 tuhat eurot, bussijaamade koristuse personalikuludeks 13,3 tuhat eurot.

06 ELAMU-JA KOMMUNAALMAJANDUS

- **Veevarustus 17,0 tuhat eurot**
Trasside hooldus ja remont 5,0 tuhat eurot
Tegevustoetus As.-le Häädemeeste VK 12,0 tuhat eurot..
- **Tänavavalgustus 50,0 tuhat eurot**.
Häädemeeste vallal on 910 välisvalgustit.
Tänavavalgustuse hooldus ja remont 15,7 tuhat eurot.
Hooldust teostab Oü ProSystem ja maksumus kuus on 1308 eurot.
Tänavavalgustuse elekter 24,3 tuhat eurot.
Elektrikilpide remont 10,0 tuhat eurot.
- **Muu elamu- ja kommunaalmajandus 61,3 tuhat eurot**.
Kalmistute haldamisega ja hooldusega seotud kulud . Toetus Pärnu Linnavalitsusele Uulu kalmistu hoolduse eest summas 3,9 tuhat eurot. Uulu korteri ülalpidamiskulud.
Loomade varjupaik (liikmemaks + juhtumipõhine tasu), loomakorjaste ära vedu.

07 TERVISHOID

Tegevusala Muu tervishoid kajastuvad Uulu perearsti kulud, Häädemeeste tervisekeskuse kulud, valla arsti kulud ja Mai apteegi toetussumma, kokku **25,4 tuhat eurot**.

08 VABAAEG, KULTUUR

- **Uulu Kultuuri ja Spordikeskuse** tegevuskuludeks on eelarves **151,0 tuhat eurot**.
- **Häädemeeste valla kultuuri ja spordi** all summas **66,5 tuhat eurot** kajastuvad:
  - * Valla traditsioonilised üritused ja valla sportlaste osalemise kulud maakondlikel ning riiklikel valdade võistlustel summas 28,0 tuhat eurot;
  - *Valla infotahvlite soetuseks 16,0 tuhat eurot;
  - *Valla lastele jõulupakkide soetuseks 5,0 tuhat eurot;
- **Tahkuranna Noortekeskuse tegevusteks** koos huvihariduse rahadega on eelarves

eraldatud **95,0 tuhat eurot**.

- **Raamatukogudele** on eelarves eraldatud tegevuskuludeks **135,3 tuhat eurot**, s.h. raamatute soetuseks 25,8 tuhat eurot.
  - Häädemeeste Raamatukogu 84,4 tuhat eurot
  - Uulu Raamatukogu 26,9 tuhat eurot
  - Võiste Raamatukogu 24,0 tuhat eurot
- **Rahva-ja kultuurimajadele** on eelarves eraldatud **198,1 tuhat eurot**.
  - Tahku Tare 30,8 tuhat eurot
sh tegevustoetus 19,7 tuhat eurot
  - Kabli Külaselts 18,1 tuhat eurot
sh tegevustoetus 12,0 tuhat eurot
  - Treimani Rahvamaja 59,3 tuhat eurot
  - Häädemeeste Huvikeskus 89,9 tuhat eurot
sh pärandiraha 13,3 tuhat eurot
- **Häädemeeste Muuseumi** tegevusteks on eelarves **11,0 tuhat eurot**.
- **Muinsuskaitse** all kajastuvad Pätsi platsi hoolduskulud summas **1,5 tuhat eurot**.
- **Ringhäälingu – ja kirjastamisteenuse** all kajastuvad valla lehe „Liiviranna“ väljaandmise ja kojukande kulud summas **19,3 tuhat eurot** ja raamatu „Häädemeeste valla 26 aastat“ kulud summas **10,0 tuhat eurot**.
- **Muu vabaaeg, kultuur 31,5 tuhat eurot**.
Need rahalised vahendid on spordi ja kultuuri tegevuste ja ürituste toetamiseks ja neid jagatakse vastavalt volikogu poolt vastuvõetud määrusele „Kultuuri-, spordi-, noorsoo- ja haridusprojektide toetuste eraldamise kord“.

09 HARIDUS

Ülevaade Häädemeeste valla hariduselu peamistest näitajatest:

- Häädemeeste vallas tegutseb 2019/2020. õppeaastal üks lasteaed –algkool, kaks põhikooli, üks keskkool ja kolm lasteaeda;
- Uulu Põhikoolis on 164 õpilast ja 10 klassikomplekti ning 1 pikapäevarühm.
- Metsapoole Põhikoolis on 45 õpilast.
- Tahkuranna Lasteaed -Algkoolis on 42 õpilast ja kahes rühmas lasteaias on 35 last ning 1 pikapäevarühm.
- Häädemeeste Keskkoolis 155 õpilast ja sellest gümnaasiumi osas 24 õpilast.
- Häädemeeste Lasteaias on 64 last 4-s rühmas.
- Kabli Lasteaias on kahes rühmas 29 last.
- Uulu Lasteaias on viies rühmas 79 last.
- Häädemeeste Muusikakoolis õpib 45 last.

Haridusasutuste (koos koolitoiduga) eelarvete kogusumma on **3483,6 tuhat eurot** ja järgnevalt haridusasutuse eelarvete mahud eurodes:

Haridusasutused	2018 täitmine	2019 eelarve	2020 eelarve
Uulu Põhikool	618 948	669 708	686 825
Tahkuranna LAK	420 287	420 251	454 533
Metspoole Põhikool	303 580	323 123	341 145
Häädemeeste Keskkool	797 603	877 851	857 475
Uulu Lasteaed	329 285	417 035	455 110
Häädemeeste Lasteaed	292 966	278 505	316 455
Kabli Lasteaed	158 222	191 260	201 610
Häädemeeste Muusikakool	124 309	169 155	170 455
Kokku	3 045 200	3 346 888	3 483 608

Uulu Lasteaias eelarves on arvestatud ühe rühma avamise kuludega (personal, inventar)

alates septembrist 2020.a.

Häädemeeste Lasteaias on 2020 aasta eelarvesse planeeritud septembrist 2019 avatud rühma 12 kuu kulud.

Metsapoolse Põhikooli eelarves on arvestatud alates septembrist 2020 avatava esimese klassi personali kuludega.

- **Koolitranspordi** all summas 15,0 tuhat eurot on valla õpilasveoga seotud teenuse kulud. Teenuse osutamiseks on sõlmitud lepingud Massiaru piirkonna õpilaste transportimiseks FIE Ahto Juhkamiga ja Urissaare piirkonna õpilaste transportimiseks AS-ga Häädemeeste VK.
- **Tegevusalade „Põhi-ja üldkeskharidus“, „Lasteaed“ ja „Kutseõppeasutused“** all on ette nähtud eraldised **teistele kohalikele omavalitsustele** nende territooriumil asuvates õppeasutustes käivate Häädemeeste valla õpilaste eest kulude katteks – **309,9 tuhat eurot.**

Haridusteenused	2019 eelarve	2020 eelarve
Alusharidus- lasteaiateenus	90 900	102 400
Põhi-ja üldkeskhariduse koolitusteenus	111 200	147 000
Huvikoolide haridusteenused	60 000	60 000
Kutseõppeasutused	500	500
Kokku	262 600	309 900

- **Tegevusala „Huviharidus ja huvitegevus“** on summas **51,7 tuhat eurot.** Riigi poolt eraldatud huvitegevuse raha. Vahendeid kasutatakse vastavalt Häädemeeste Vallavalitsuse 29.01.2019 määrusele nr 3 „Riigi poolt toetatava Häädemeeste valla huvihariduse ja -tegevuse toetusfondi kasutamise kord“.
- **Tegevusala „Muu haridus“** on summas **19,6 tuhat eurot.** Häädemeeste valla parimate õpilaste premeerimiseks 2,0 tuhat eurot, haridustoetusteks õpilastele 6,0 tuhat eurot ja 8,0 tuhat eurot õpilaste vastuvõtuga seotud ürituseks, õpetajate päeva tänuürituse korraldamiseks ning valla haridustöötajate ühise õppepäeva läbiviimiseks. Valla haridusasutuste SA KIK poolt finantseeritava projekti kulud summas 3,6 tuhat eurot.

10 SOTSIAALNE KAITSE

- **Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse 117,1 tuhat eurot.**

Haigete ja puuetega inimeste sotsiaalseks kaitseks (hooldatavate arv seisuga 31.10.2019. oli 15 inimest) eraldatud vahendid kasutatakse hooldajatoetusteks, ühekordseteks toetusteks puudega inimestele ja riiklikeks maksudeks ning abivahendite muretsemiseks ja teenuste eest tasumiseks. Lisaks hüvitatakse isikliku abistaja, tugiisikuteenuse, psühholoogilise nõustamisteenuse, viipekeele tõlketeenuse jne kulutusi. Hooldajatoetuse määr on 18 eurot (raske puue) ja 30 eurot (sügav puue). Projekti „Puudega inimeste eluaseme kohandamine“ kogukulu on 34,0 tuhat eurot ja see on mõeldud 6 puudega inimese eluaseme kohandamiseks. Projekti omaosalus on 15%. Personalikuludes on kajastatud kahe isikliku abistaja ja ühe tugiisiku töötasud.

- **Häädemeeste Hooldekodu 493,2 tuhat eurot.**

Hooldekodu vanas osas on arvestatud jaanuar-veebuar 36 kohta. Alates märtsist on planeeritud alustada hooldekodu vana osa renoveerimisega ja hoolealused viiakse üle uude hoonesse, kuhu mahub 31 hoolealust. 2020.aasta eelarve personalikuludes on arvestatud, et hooldekodu renoveerimine lõpeb augusti lõpuks ja septembrist saab hakata kahes majas hoolealuseid vastu võtma. Personalikuludes on arvestatud 13 kuu palgafondiga, sest hooldekodu on asutus, mis peab toimima 12 kuud ja tuleb tasuda puhkuste asendustega seotud kulud. Oluline on ka hooldustöötajate palgatõus:

- kutsetunnistusega hooldustöötaja 767 eurot, 2019 aastal 685 eurot.
- hooldustöötaja 640 eurot, 2019 aastal 559 eurot.

Eelarves on arvestatud inventari soetusega hooldekodu uude osasse summas 95,0 tuhat eurot.

- **Muu eakate sotsiaalne kaitse 87,3 tuhat eurot.**

Eakate sotsiaalse kaitse alla kuuluvad ühekordsed toetused eakate ravimite ja prillide tarvis, transporditeenusele eriarstide juurde pääsemiseks lähtuvalt haige spetsiifikast ja ravivajadusest summas 5,0 tuhat eurot, eakate juubelitoetused summas 5,0 tuhat eurot ja kolmeteistkümne eaka ööpäevaringsel teenusel hooldekodus (KOV tasub osaliselt) tasumiseks 42,3 tuhat eurot. Hooldekodu teenuse ja sotsiaalteenuste tasumiseks 35,0 tuhat eurot.

- **Asendus-ja järelhooldus 49,4 tuhat eurot.**

Asendus- ja järelhooldusteenus on mõeldud väljaspool oma perekonda hooldamist vajavatele lastele. Teenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku ning õpingute jätkamise toetamine.

- **Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse 114,8 tuhat eurot.**

Peretoetuste all on eraldatud sünnitoetusteks 36,0 tuhat eurot, matusetootusteks 15,0 tuhat eurot, õppetootusteks 5,0 tuhat eurot ja muudeks toetusteks 14,5 tuhat eurot. Sotsiaalteenuste all on kajastatud 10,0 tuhat eurot ja see hõlmab isikliku abistaja, psühholoogilise nõustamise, võlanõustamise teenust. Personalikuludes on kajastatud ühe tugiisiku töötasu kulud.

Peretoetuste all kajastuvad kaks projekti: projekt „Imelised aastad“ sumas 11,9 tuhat eurot (50% vald+50% toetus) ja projekt „Tuleohutu kodu“ summas 16,9 tuhat eurot (valla osalus 2500 eurot).

- **Riskirühmade sotsiaalasutused 12,2 tuhat eurot.**

Võiste ja Massiaru sotsiaalkorterite haldamisega seotud kulud.

- **Riiklik toimetulekutoetus 48,7 tuhat eurot.**

Riigieelarvelised vahendid, mis eraldatakse riigi poolt kehtestatud toimetulekupiirist allapoole jäävate inimeste toetusteks. Eraldised laekuvad vastavalt eelnevatel perioodidel tehtud kulutustele.

- **Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse 21,5 tuhat eurot.**

Sotsiaalministeeriumi poolt eraldatud vahendid erivajadustega inimeste igapäevaelu toetamiseks (projektitegevus).

- **Muu sotsiaalne kaitse 29,6 tuhat eurot.**

Koduhooldustöötaja personalikulud summas 15,1 tuhat eurot. Sotsiaaltöötajate kasutuses olevate sõidukite (3) ülalpidamiskulud summas 14,5 tuhat eurot.

INVESTEERIMISTEGEVUS

KOFS uue jaotuse järgi koostatakse eelarves eraldi eelarveosa investeringute kohta. Selles eelarve osas on toodud nii tulud kui ka kulud.

Sissetulekutena on selles eelarve osas kajastatud järgmised kanded:

- Sihtotstarbelised toetused põhivara soetuseks **799,6 tuhat eurot;**
  - 1) Hajaasustuse projekti toetus 50,0 tuhat eurot
  - 2) Häädemeeste Hooldekodu vana osa renoveerimine projekti toetus 227,4 tuhat eurot
  - 3) Suurküla rannatee parkla projekti toetus 27,0 tuhat eurot
  - 4) Uulu-Pärnu kergtee II etapp 469,2 tuhat eurot
- Tulu hoiuste intressidest **0,1 tuhat eurot;**

Väljaminekutena summas **3161,8 tuhat eurot** on kajastatud selles eelarve osas järgmised kanded kokku summas:

- laenu intresside ja kapitalirendi intresside tasumine summas 36,2 tuhat eurot;
- investeringud teede ja kõnniteede ehitusse 986,6 tuhat eurot;
  - 1) valla teede ehitus, renoveerimine vastavalt teehoiukavale 205,0 tuhat eurot
  - 2) Suurküla rannatee ehitus 30,0 tuhat eurot
  - 3) Suurküla rannatee parkla ehitus 67,0 tuhat eurot
  - 4) Uulu-Pärnu kergtee II etapi ehitus 684,6 tuhat eurot
- investeringud veevõtukohtade rajamiseks 14,0 tuhat eurot;
- investering Häädemeeste Lasteaia ruumide renoveerimiseks 50,0 tuhat eurot;
- investering Uulu Lasteaia rühmaruumi ehituseks, ventilatsioon 230,0 tuhat eurot;
- investering Häädemeeste Hooldekodu renoveerimiseks 660,0 tuhat eurot;
- investering Võiste alevi kujundamine kalurikülaks (Sadama ja Ringi tänava piirkond) 15,0 tuhat eurot;

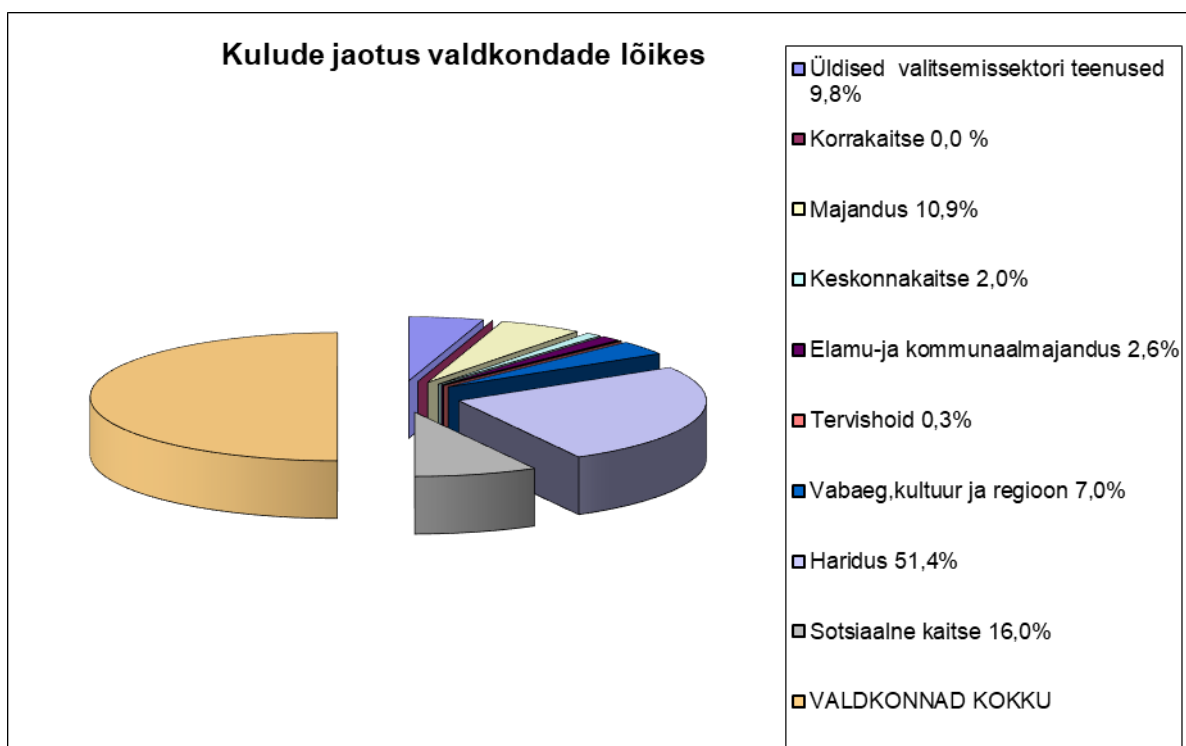
- investeering Suurküla rannatee parkla valgustus 20,0 tuhat eurot;
- Uulu Põhikooli laienduse ehitus 1000,0 tuhat eurot;
- Hajaasustuse programmi toetused 100,0 tuhat eurot;
- Pärnu linna lastaia kohtade rajamiseks 74,0 tuhat eurot;
- Ranniku matkarada (Eesti-Läti programm) Treimani matkarada 2,0 tuhat eurot.

2020 aasta eelarves on investeeringute elluviimisel jälgitud nii ühinemislepingut kui ka eelarvestrateegiat. Endise Häädemeeste valla prioriteetne objekt Häädemeeste Hooldekodu renoveerimine on lülitatud 2020 aasta eelarvesse. Endise Tahkuranna valla prioriteetsetest objektidest on 2020 aasta eelarvesse planeeritud Uulu-Pärnu kergtee II etapi ehitus ja Uulu Põhikooli laienduse ehitus.

Eelarve põhitegevuse kulude ja investeeringute maht valdkondade lõikes kokku on **10 190,7 tuhat eurot**. Eelarves on põhitegevuse kulud ja investeeringud koostatud vastavalt valdkondade klassifikaatorite alusel, mis on sarnane seni kehtivaga.

Põhitegevuse kulude ja investeeringute jaotus valdkondade lõikes on järgnev (eurodes):

01	Üldised valitsemissektori teenused	996 255
03	Korraldus	0
04	Majandus	1 110 903
05	Keskonnakaitse	209 095
06	Elamu-ja kommunaalmajandus	262 245
07	Tervishoid	25 350
08	Vabaeg, kultuur ja regioon	719 100
09	Haridus	5 233 880
10	Sotsiaalne kaitse	1 633 845
	VALDKONNAD KOKKU	10 190 673

FINANTSEERMISTEGEVUS

Finantseerimistegevuse eelarveosas on kajastatud:

- laenu võtmine investeeringu projektide omaosaluste tasumiseks summas 2132,0 tuhat eurot, millest moodustab uus võetav laen 1916,6 tuhat eurot.

- valla laenude tagasimaksud AS SEB Pangale ja Danske Bank- ile summas 265,2 tuhat eurot
- kapitalirendi maksed (sõiduauto) 2,6 tuhat eurot.

Seisuga 30.november 2019.a. on valla laenukoormus 1605,9 tuhat eurot (sh 2019 aastal võetud laen 1100,0 tuhat eurot) ,mille tasumise lõpptähtaeg on 2029 aasta.

Kasutuselevõtmata laenusumma seisuga 30.november 2019.a. on 1513,2 tuhat eurot (väljavõtmise tähtaeg on 04.06.2020.a.)

LIKVIIDSED VARAD

Selles eelarve osas näidatakse eelarve aastavahetuse 2019/2020 likviidsete vabade vahendite (rahalise jäägi) muutumine 2019. aasta lõpuks (eeldatav).

Jääk 1. jaanuaril 2020 228,9 tuhat eurot

Jääk 31. detsembril 2020 0,0 tuhat eurot

Täpsemad andmed 2019/2020 kohta esitab vallavalitsus eelnõu teiseks lugemiseks jaanuaris.

ÜLEMINEVAD JA ÜLETULEVAD KOHUSTUSED

KOFS § 27 kohaselt: Eelmise aasta eelarves ettenähtud, kuid tegemata jäänud väljaminekute tegemine jooksva eelarveaastal kavandatakse kas eelarvega, kui eelarve on aasta alguseks vastu võtmata, või lisaeelarvega. Ülekantud väljaminekuid võib kasutada eelmise aasta eelarves määratud otstarbeks.

Eelarve või lisaeelarvega võib kavandada eelarveosades kogusummana eelmisel eelarveaastal tegemata jäänud väljaminekuid, kui need tulenevad:

- investeringute elluviimiseks sõlmitud lepingust või välja kuulutatud riigihankest,
- sõlmitud lepingu alusel põhivara soetuseks antavast sihtfinantseerimisest või
- sõlmitud lepingu alusel saadud sihtfinantseerimisest.

Täpsemad andmed esitab vallavalitsus eelnõu teiseks lugemiseks jaanuaris 2020.a.

Eelarve peab kajastama koostamise aja parimat teadmist ja käima muutuva ajaga kaasas. Vallavalitsus lähtus 2020. aasta eelarveprojekti koostades arengukavas ja eelarvestrateegias sätestatust, aga lähtus ka strateegia ja eelarve koostamise aja vahel täpsustunud 2020. aasta vajadustest

Eelarve seletuskirja lisa on välja toodud ka 2017. , 2018. ja 2019. aasta võrreldavad andmed. Eelarve on läbi arutatud kõigi valla hallatavate asutustega ning vallavalitsuse ja volikogu majanduskomisjoni istungitel.

Koostas
Valli Roosmaa
Finantsjuht